

در روزهای پس از بروز یک حادثه، کودکان به حمایت و مراقبت بیشتری نیاز دارند. ممکن است خیلی بترسند و فشار زیادی به آنها وارد شده باشد.

پیمان دوستی
هلال احمر،
آتش نشانی و کانون
پرورش فکری برای
آموزش کودکان

گزارش «شهروند» از اجرای طولانی ترین کاروان سلامت طرح نذر آب در خراسان جنوبی

۱۱ روز تمرین داوطلبی در ۵۵ روستای نهبندان

این که آیا این طرح و حضور کاروان های سلامت در طول سال نیز در خراسان جنوبی ادامه پیدا خواهد کرد یا خیر، می گوید: «بستگی به ابلاغیه سازمان داوطلبان دارد. این کاروان ها در استان خودمان در طول سال توسط شعب و شهرستان ها برگزار می شود. اما این که به صورت ملی برگزار شود، تکلیف سازمان است. کاروان سلامت خراسان رضوی طولانی ترین کاروانی بود که در نذر آب ۲ در مناطق هدف مستقر بود. از این مدت هشت روز عملیات مستقیم انجام شد و سه روز کارهای استقرار کاروان طول کشید.»

وجود ضعف در استفاده بهینه از زیرساخت ها
فقر در شهرستان نهبندان و روستاهای اطراف آن بسیار گسترده است و مردم از نظر اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به سطح پایینی قرار دارند. آبسالان می گوید: «به روستایی به نام شندمعضومه که عمقی زیاد اما عرض کمی داشت رفتیم. در آن جا تنها دو توالت عمومی وجود داشت و حمام نیز نبود، اما مردمان بسیار با سخاوت و با معرفتی در آن جا زندگی می کردند. هر روستایی که می رفتیم حداکثر چیزی که داشتند، چند پد بود که با آنها دامداری می کردند. خشکسالی نیز در منطقه بسیار شدید بود. وقتی به خانه های اهالی می رفتیم، می خواستند زیر بار آذین کنند که ما مانع می شدیم. مردم در منطقه علاوه بر نیازهای بهداشتی، نیازهای فرهنگی و غذایی نیز داشتند. نکته قابل توجه این است که زیرساخت های لازم در منطقه فراهم است، اما در بخش نرم افزاری و استفاده بهینه ضعف وجود دارد. برای مثال یک دکل مخابراتی بسیار قوی در روستای شندمعضومه بود، اما در کنار آن آب، حمام و توالت نداشت. به همین دلیل نیاز است از زیرساخت های موجود استفاده درستی به عمل بیاید.»

تأیاسی از شب، مشغول آرایه خدمت
این مسئول هلال احمر در خصوص بیماری های شایع در منطقه می گوید: «تیم ارزیابی که به منطقه رفته بودند مشکلات را شناسایی کرده و متخصصان براساس نیازهای درمانی مردم در این کاروان حضور داشتند. تب های بدون منشأ، بیماری های تراخم چشم و آب مروارید بسیار شایع بود. زنان و زایمان و بیماری های عفونی آنها به دلیل امکانات کم نبود آب که مایع حیات است بسیار فراوان بود. همچنین در چاه عباس و طپسین بیماری های تالاسمی، فشار خون، اعصاب و روان، دیابت کودکان و زنانی که بار داری پرخطر داشتند به وفور دیده می شد.» به گفته معاون داوطلبان هلال احمر خراسان رضوی، مردم از حضور کاروان سلامت در منطقه بسیار استقبال کردند و برای دریافت خدمات درمانی بسیار مشتاق بودند. بحث بهداشت و درمان از ضرورت های منطقه بود و پزشکان تائیمه های شب مشغول ویزیت بیماران بودند. آبسالان درباره تفاوت های اجرای طرح نذر آب امسال نسبت به سال گذشته می گوید: «سال گذشته در شهرستان زهک سیستم وبلوچستان بودیم و از آن جا که طرح برای بار نخست اجرا می شد، قطعاً اشکالاتی داشت. امسال مجهزتر، با بخر بهتر و با امکانات بیشتری به نهبندان رفتم. می توان گفت شرایط و میزان رسیدگی هادر زهک به مراتب بهتر از خراسان جنوبی بود. شهرستان نهبندان بیشتر مانند روستایی است که کمی مجهز تر شده، اما محدود هفتادونه روستا به صورت سقایی آب رسانی می شدند، در فصل گرم نیز به ۱۰۰ روستا افزایش پیدا می کند. بسیاری از بیماران را که نیاز به عمل جراحی داشتند به بیمارستان ولی عصر (عج) شهرستان بیرجند منتقل کردیم و پس از پایان درمان آنها را به روستاهایشان بازگردانیدم.»

یکمیلیارد و ۶۰۰ میلیون ریال بین خانواده های نیازمند توزیع شد. همچنین تعدادی پوشک به ارزش پنج میلیون ریال در اختیار کودکان معلول قرار گرفت.
مشتاق به آرایه خدمات در طول سال هستیم
ضرورت مداخلات اجتماعی و حمایت های روانی، اجتماعی و فرهنگی از مهمترین اهداف حضور تیم های سحر در قالب کاروان های سلامت محسوب می شود. آبسالان با اشاره به این موضوع توضیح می دهد: «در این کاروان علاوه بر مشاور خانواده، کارگاه های مختلف آموزشی برای کودکان و جوانان برگزار شد که از جمله آن، کارگاه نقاشی کودک، کار دستی و خلاقیت، قصه گویی، بازی درمانی، مشاور زندگی، ازدواج و تحصیل و همچنین نمایش عروسکی، گرم صورت و نقاشی دیواری با حضور کارشناسان تیم سحر برگزار شد. بهر همدی ۱۲۰ نفر از کارگاه های آموزشی و ۹۷ نفر از مشاور خانواده و ۱۰۸۷ نفر پیرایش سر و صورت و همچنین توزیع لوازم التحریر، اسباب بازی و بسته های فرهنگی به ارزش تقریبی ۴۵۰ میلیون ریال بین کودکان از جمله برنامه های دیگر تیم سحر بود.»
معاون داوطلبان جمعیت هلال احمر خراسان رضوی درباره

با توجه به خشکسالی و عدم لوله کشی آب شرب در این منطقه تعداد ۱۰ تانکر آب ۳ هزار لیتری به ارزش ۲۶۵ میلیون ریال توسط مردم خریداری و در این مناطق توزیع شد؛ همچنین تعداد سه دستگاه آب سردکن به ارزش ۷۵ میلیون ریال خریداری و در اماکن عمومی توزیع و نصب شد. از دیگر نکات بارز در این کاروان احیای برخی از قنوت در روستاها بود

کاروان احیای برخی از قنوت در روستاها بود.
در کنار چنین خدماتی، توزیع بسته های حمایتی و معیشتی از دیگر برنامه های کاروان سلامت در طول استقرار در نهبندان بود که بیش از ۴۵۰ سبد کالا (شامل مرغ، برنج، روغن، لپه، نخود، لوبیا، قند، شکر، تن ماهی، رب و...) به ارزش

نیز کارهای اساسی و بسیار خوبی انجام شده است. آبسالان در این رابطه می گوید: «مشاور خانواده، تیم سحر (ساماندهی حمایت های روانی و اجتماعی)، همچنین به دلیل بیماری ها و مشکلات بهداشتی در منطقه، یک تیم پنج نفره پیرایشگر زنانه و مردانه به مناطق محروم طپسین، چاه عباس اردونی و روستاهای اقماری آن از توابع شهرستان نهبندان خراسان جنوبی اعزام شدند و به مدت هشت روز که در مقایسه با سایر تیم های اعزامی کاروان سلامت طولانی ترین حضور را داشتند، به آرایه خدمات درمانی، معیشتی و حمایتی پرداختند.»

در این کاروان جمعی از نیکوکاران و خیرین همراه و پشتیبان خدمات عام المنفعه هلال احمر بودند و منشأ خدمات بسیاری شدند. معاون داوطلبان هلال احمر خراسان رضوی در این خصوص بیان می کند: «با توجه به خشکسالی و عدم لوله کشی آب شرب در این منطقه تعداد ۱۰ تانکر آب ۳ هزار لیتری به ارزش ۲۶۵ میلیون ریال توسط مردم خریداری و در این مناطق توزیع شد؛ همچنین تعداد سه دستگاه آب سردکن به ارزش ۷۵ میلیون ریال خریداری و در اماکن عمومی توزیع و نصب شد. از دیگر نکات بارز در این

عطیه کریمی | شهرستان نهبندان در جنوب استان خراسان جنوبی و هم مرز با سیستان و بلوچستان است، شهرستانی که مانند استان همسایه خود با پیامدهای خشکسالی و فقر دست و پنجه نرم می کند. فقر و محرومیت دو کلمه عجین شده با مردمی است که در روستاهای دورافتاده خراسان جنوبی با مشقت صبح را به شب می رسانند. بحران آب در این منطقه زندگی ساکنان را مستاصل کرده و این مردمان خونگرم حاشیه کویر را چشم به راه روزهای پرابی گذاشته است. بارندگی کم، خشکسالی های طولانی مدت، طوفان ها و مشکلات دیگر، این منطقه را بسیار آسیب پذیر کرده است. می گویند آب مایع حیات است، یعنی اگر نباشد زندگی نام نیست، پدیده ای که مصداق آن را می توان در روستاهای خراسان جنوبی مشاهده کرد. به راستی محرومیت و فقر کلمه ای است که برای درک آن تنها کافی است سری به این مناطق بزنیم. با تمام این محرومیت ها، مردمانی قانع و شکرگزارند که چشم امید به آینده دارند. خشکسالی فعالیت های کشاورزی را مختل کرده است و فراتر از آن مشکل کمبود امکانات بهداشتی و درمانی نیز مردم را آزار می دهد. تنها راه معیشت مردم تعداد اندکی دام است. وجود چنین شرایطی باعث شد جمعیت هلال احمر امسال طرح نذر آب را با هدف تأمین آب و بهبود سطح سلامت در استان های متأثر از خشکسالی از جمله خراسان جنوبی به اجرا درآورد. امسال خراسان جنوبی میزبان کاروان سلامت استان خراسان رضوی بود که به مدت ۱۱ روز در شهرستان نهبندان و ۵۵ روستای آن حوالی اقدام به فعالیت کردند. کاروانی ۴۲ نفره که منشأ خدمات بسیاری در حوزه های مختلف در این شهرستان شدند.

بهر همدی بیش از ۶ هزار نفر از خدمات درمانی
محمود رضا آبسالان، معاون داوطلبان جمعیت هلال احمر خراسان رضوی در رابطه با اجرای طرح نذر آب با هدف محرومیت زدایی در مناطق محروم و مرزی خراسان جنوبی به «شهروند» می گوید: «در بازه ۱۱ روزه خدمات کاروان سلامت در مجموع به بیش از ۶ هزار نفر آرایه شد. در این کاروان جمع کاملی از متخصصان و پزشکان فوق تخصص حضور داشتند. متخصص زنان و زایمان، جراح چشم، اطفال، گوش و حلق و بینی، قلب فوق تخصص بیماری های عفونی، پزشک اسکرینینگ، چهار دندانپزشک، دو پزشک عمومی و پرستار با توجه به نیازسنجی های انجام شده نیز همراه کاروان بودند.» وی همچنین با اشاره به تعداد افراد بهر همدن از خدمات پزشکی می گوید: «آرایه خدمات دندانپزشکی به ۴۱۰ نفر، ویزیت رایگان پزشکان متخصص و عمومی به ۱۰۱۹ نفر، آرایه دارویی رایگان به ۱۱۴۲ نفر، انجام ۱۱ عمل جراحی توسط چشم پزشکان خیر در مشهد و سه عمل جراحی شکاف کام و دهان، از مهمترین خدمات انجام شده در حوزه بهداشت و درمان بود. نکته حایز اهمیت این است که پیش از اعزام کاروان سلامت به شهرستان نهبندان، از پزشکان متخصص دعوت به عمل آمد و حضور پزشکان داوطلب و خیرین بدون هیچ چشمداشت مالی در این کاروان سلامت باعث شد بسیاری از مردم منطقه از خدمات درمانی متخصصان بهره مند شوند.»

خیرین و نیکوکاران پشتیبان هلال احمر در خدمات عام المنفعه

خدمات کاروان سلامت هلال احمر خراسان رضوی تنها محدود به خدمات بهداشتی و درمانی نبود، در دیگر حوزه ها

فعالیت داوطلبانه ساعت کاری ندارد

افضا شد و خدمات بیشتری توانستیم آرایه دهیم. روز دوم بیماری که نیاز به کشیدن دندان داشتند کمتر بودند. مردم آگاهی بیشتری داشتند و پیش از مانیز یک تیم جهادی رفته بودند که در آگاهی سازی مردم نقش داشتند. خیلی از کارهایی که انجام می دادیم بیشتر به صورت درمان اولیه بود و درمان ایده آل نیازمند امکانات بیشتری بود. به همین دلیل مجبور بودیم بیماران را به نزدیک ترین مراکز دندانپزشکی ارجاع دهیم. روز اول بر ایمان بسیار ناامید کننده بود زیرا امکانات ما نسبت به جمعیت جوابگو نبود. به همین دلیل با آقای آبسالان معاون داوطلبان صحبت کردیم و ایشان هم پیشنهاد دادند تا یک دستگاه یونیت با تمام امکانات تهیه کنند تا به هر منطقه ای که می رویم مجبور نباشیم به دنبال تهیه تجهیزات بگردیم. اما در کل امسال نسبت به کاروان سلامت زهک بسیار پیشرفت های خوبی داشتیم.

در آن چند روز استقبال مردم بسیار زیاد بود و نمی شد ساعت کاری تعیین کرد. در طول روز و حتی شب ها تا زمانی که مراجعه کننده بود، فعالیت داشتیم و آرایه خدمت می کردیم. در کنار استقبال مردم مشکلاتی نیز وجود داشت. بیشتر زمان ما برای توجه مردم نسبت به این که زمان و امکانات ما محدود است می گذشت. مردم حق داشتند به دلیل کمبود امکانات اعتراض کنند و این باعث می شد در روند کار تیم مشکل ایجاد و کار خودشان نیز با تأخیر انجام شود.

کاروان سلامت نذر آب ۲،

سومین همکاری من با جمعیت هلال احمر بود. سال گذشته فعالیت خود

را در قالب نذر آب در منطقه زهک با هلال احمر آغاز کردم و امسال نیز سفری چند روزه به آق قلا داشتیم. پیش از این هم سابقه فعالیت های داوطلبی را داشتم و به مدت سه سال با جمعیت امام علی (ع) همکاری می کردم. همچنین حدوداً ۱۰ بار در سیوار همراه یونیت های سیار به مناطق محروم که امکانات بهداشتی نداشتند، می رفتم و خدمات دندانپزشکی آرایه می کردم.

نذر آب نهبندان در دو روز کاری انجام شد. روز اول در روستای طپسین مستقر بودیم. در این منطقه سطح بهداشت بسیار پایین بود و حتی خدمات اولیه بهداشتی در زمینه دندانپزشکی برای مردم انجام نشده و وضع بسیار بد بود. به همین دلیل در روز نخست تنها سطح اولیه درمان را انجام دادیم که شامل کارهای اورژانسی مانند کشیدن دندان، آموزش بهداشت، ترمیم و درمان ریشه بود. به دلیل نبود ادیوگرافی و امکانات کافی، نتوانستیم خدمات بیشتری انجام دهیم. در روز دوم به منطقه دیگری رفتم که تا حدودی از نظر بهداشتی وضع بهتری داشتند و دست ما باز تر بود. همچنین تعدادی نیروی کمکی نیز به جمع ما

گلناز گلرخیان

دندانپزشک داوطلب

در خدمت جمعیت هستم

من دوران طرح تخصص را در بیرجند گذراندم و هر از گاهی نیز برای بررسی مشکلات در نهبندان به این منطقه می رفتم و سابقه فعالیت در خراسان جنوبی داشتم. شرایط آب و هوایی نامناسب، گردوغبار شدید و گرمای زیاد باعث شده بود که بیماری های چشمی نسبت به دیگر بیماری ها در منطقه شایع شود؛ بیماری هایی مانند آب مروارید و ناخنک در میان سالمندان بسیار دیده می شد.

افراد مقیم در منطقه بیشتر سالمندان بودند زیرا جوانان به شهرهای دیگر مهاجرت کرده بودند. سعی کردیم تا حد امکان افراد را در همان نهبندان به صورت سسریایی درمان کنیم و آنها یی را که نیاز به عمل جراحی داشتند با هماهنگی های انجام شده به بیرجند منتقل کردیم تا کارهای درمان شان در آنجا انجام شود. بیماران اکثر امشکلات جدی داشتند که یا برای درمان به شهرهای دیگر می رفتند اما به دلیل آن که نمی توانستند مسیر را با هزینه خود بروند، دست از درمان کشیده بودند.

به دلیل آن که چشم پزشکی در نهبندان مقیم نبود، مردم بشدت به این تخصص نیاز و استقبال بسیار خوبی داشتند. همچنین شرایط زندگی مردم در مقایسه با شهرهای دیگر به دلیل موقعیت جغرافیایی، شرایط آب و هوایی، خشکسالی و تابستان های گرم بسیار دشوار بود. حضور در کاروان سلامت جمعیت هلال احمر و آشنایی نزدیک با آن تجربه بسیار خوبی برایم بود و در آینده نیز اگر فرصتی پیش بیاید در خدمت جمعیت خواهیم بود.

امیر نوروزپور

چشم پزشک داوطلب